

BURGHEZIA ROMÂNEASCĂ CLASA MIJLOCIE

1938-1940

BURGHEZIA ROMÂNEASCĂ CLASA MIJLOCIE.....	1
1938-1940.....	1
1) Gh.I.Brătianu , : "Problema noilor elite si a liberalismului în România".....	3
/Masele emancipate.....	3
/Domnia lui Ferdinand:reorganizarea formală a statului.....	3
/Criza economică.....	3
-CICBrătianu : burghezia românească.....	3
/Clasa mijlocie rurală.....	3
-Pulverizarea proprietății.....	4
-Necesitatea fermelor mijlocii.....	4
-Necesitatea clasei mijlocii urbane românești.....	4
/Liberalismul= școală a energiei individuale.....	4
-Importanța clasei mijlocii.....	4
-Liberalismul economic.....	5
2) Dim.Drăghicescu,"Evoluția ideilor liberale " și "Apel " către tineretul... 1921.....	5
/PNL-partidul ce va crea clasa mijlocie	5
3)Ștefan Zeletin," <i>Burghezia română</i> ", 1925.....	5
/Ideologia reacțioanră (conservatoare):ura față de burghezie.....	5
/Ideologia burgheză.....	5
4) Virgil N.Madgearu,"Evoluția economiei românești după războiul mondial", 1940.....	5
▫ Prefața.....	6
▫Capitalismul în țările răsăritene.....	6
/Capitalism financiar incipient (până la 1914).....	6
▫ EVOLUȚIA economiei în România Întregită (1919-1938).....	6
/Lichidarea completă a feudalismului agrar,dezvoltarea pieții țărănești.....	6
-Presiunea demografică rurală.....	6
-Utilizarea incompletă a muncii țaranului".....	6
▫Industrializarea.....	7
▫ PERSPECTIVELE ECONOMIEI ROMÂNEȘTI.....	7
-Economie industrial-financiar-bancară.....	7
-Agricultură familial-țărănească.....	7
-România= stat semicapitalist =ordine social-agrar țărănească.....	7
-Economie organizată , controlată de stat.....	7
/1929.Legea Mihalache: circulația pământurilor.....	8
5.) Șerban Voinea, "Marxism oligarhic", 1926.....	8
/Capitalism , da ; burghezie românească –nu	8
-Burghezia bancară și industrială = străină.....	8
/Pătura mijlocie – slabă.....	8
/Lipsa unei ideologii burgheze.....	8
6.) Virgil Madgearu,"Agrarienism,Capitalism,Imperialism",1927.....	8
/România-dominația proprietății mici.....	8
/Regimul agrar :structură agrară / proprietate de muncă.....	8
7) Const.Garoflid ,"Chestia agrară din România", 1920.....	9
▫Mari proprietari / țărani parcelari.....	9
/Necesitatea schimbării structurii de proprietate.....	9
8) PPNegulescu,"Partidele politice",[1923],1926.....	9
▫Partidul Poporului –Averescu.....	9
-Clasa mijlocie rurală.....	9
-Clasa mijlocie orășenească : străină.....	9
9.)M. Manoilescu, " <i>Rostul și destinul burgheziei românești</i> ", 1941.....	9

▪Clasa mijlocie.....	9
/Funcțiile sociale ale clasei mijlocii.....	10
▪ Structura burgheziei românești.....	10
a) Burghezia propriuzisă.....	10
4)Mari agricultori Proprietăți mari 12.200 (recens.1930).....	10
5)Inginerii 9.456 (statistică Colegiul inginerilor, 1941).....	10
6)Economisții absolv.Acad. comerc. 5.500 (statist.1939).....	10
b)Pseudoburghezia.....	10
7)Avocați (după eliminarea evreilor din barouri) 13.552.....	10
8)Medici România mutilată, după 1940 8.421(Statistică Colegiul medicilor)...11	
9)Universitari (prof.univ.propriuziși și alții) 2.500.....	11
10)Prof.sec. (exclusiv români) 10.000.....	11
11)Funcționari înalți 41.933.....	11
12)Magistrați. (în România mutilată) 2.932.....	11
13)Ofițerii 19.500.....	11
14)Ziariști,scriitori,artiști 1.000.....	11
10. A.C.Cuza , "Problema clasei de mijloc românești și Constituția nouă".....	11
/Funcțiile sociale ale claselor.....	11
-Clasa de mijloc – orășenească.....	11
- Profesii la 1849 : breslele.....	11
-Clasa de mijloc – înstrăinată	12
11)Sabin Manuilă, " <i>Populația României</i> ",1930.....	12
▪ Situația profesională a locuitorilor.....	12
12.) C.Gr.C,Zotta,N.Tulceanu, " <i>Partidele politice din România</i>	12
a)Blocul Cetățenesc pentru Mîntuirea Țării. (președ.Gr.Forțu).....	12
b) Liga Agrară (președ.C.Garoflid).....	13
▪ Programul Ligii : (Vezi fișier Agrarianism).....	13
c) Partidul Țărănist-Radical (președ.Gr.Iunian).....	13
13.) Iulian Peter, "Organizația socială a profesiunilor " ,1938.....	13
/Nevoia de asociație.....	13
▪Organizația corpurilor prof.din România.....	13
1.Corpul tehnic al inginerilor.....	13
2.Corpul arhitecților	13
3.Corpul tehnic militar.....	13
4.Corpul chimiștilor.....	13
5.Corpul geologilor.....	14
6.Corpul geometrilor-arpantori.....	14
7.Corpul tehnic al statisticienilor.....	14
8.Corpul agronomilor.....	14
9.Corpul silvic.....	14
10.Corpul medical.....	14
11.Corpul farmaciștilor.....	14
12.Corpul veterinarilor.....	14
13.Corpul contabililor.....	14
14.Corpul contabililor și funcționarilor cooperatori.....	14
15.Corpul avocaților.....	14
16.Corpul didactic.....	14

 Autorii, în ordinea introducerii pe calculator:

1. Gh.I. Brătianu, **Problema noilor elite și liberalismul**, [1933-37], 1940
2. Dim. Drăghicescu, **Evoluția ideilor liberale**, 1921
3. Ștefan Zeletin, **Burghezia română**, 1925
4. Virgil N. Madgearu, **Evoluția economiei românești după războiul mondial**, 1940
5. Șerban Voinea, **Marxism oligarhic**, 1926
6. Virgil Madgearu, **Agrarianism, capitalism, imperialism**, [1922]-1927

7. **Const. Garoflid** , **Chestia agrară din România, 1920**
8. **PPNegulescu**, **Partidele politice**, [1923], 1926
9. **M. Manoilescu**, **Rostul și destinul burgheziei românești**, 1941
10. **A.C. Cuza**, **Problema clasei de mijloc și noua Constituție**, 1940
11. Sab. Manuilă: **populația pe profesii**, 1938
[vol. I, "Zece ani de domnie] Enciclopedia României]
12. C. Gr. Zotta , partide ale micii burghezii :
a) Gr. Forțu, b) Const. Garoflid (?!) c) Gr. Iunian
13. **Iulian Peter**, **Organizarea profesiilor**, 1938
[Vol. II. "Zece ani de domnie..."] [Enciclopedia României]
14. **P. P. Negulescu**, "Destinul omenirii", 1938, 1939
Vol. IV - Factorii progresului/Raționalizarea/Sensibilit./Inteligența/ Pasiunea/

1) **Gh. I. Brătianu** , : "**Problema noilor elite și a liberalismului în România**"

Extras din revista "Libertatea", București , 1933.

/Masele emancipate

Prin înfăptuirea reformei agrare și a votului obștesc, **vechea aristocrație latifundiară s-a prăbușit**, fiind lipsită de toate privilegiile economice și politice.

Masele , chemate la o viață mai activă, **n-au câpătat , însă, conștiința deplină** a menirii lor. În vîltoarea luptelor electorale prea dese, licațiile demagogiilor s-au dezvoltat fără frîu.

"Masele rurale li s-a arătat și li se mai arată încă **îcoana înșelătoare a unor privilegii de clasă**, ce nu au altă rațiune decît masa lor numerică, fără a li se aminti obligațiile ce rezultă din noua lor situație, în economia generală a țării."

"Li s-a dat -și era o necesitate a vieții naționale- **pămîntul și votul obștesc** .

Nu li s-au putut pune la îndemînă , **capitalul, uneltele și îndrumările**, ca să-și folosească deplin ogoarele în interesul propriu și în acel general ; de altă parte, **le-au lipsit și le lipsesc, cunoștințele și experiența**, pentru a stăpîni instrumentul de supremație politică pe care îl constituie , într-un Stat, sufragiul universal."

Gh. Brătianu/

/Domnia lui Ferdinand: reorganizarea formală a statului

Spre sfîrșitul domniei Regelui Ferdinand, **reorganizarea formală a Statului** părea îndrumată pe căi sigure (Constituția; unificarea instituțiilor de drept public; aplicarea reformei agrare; haosul economic postbelic încetase; etc), intrîndu-se într-o epocă de stabilitate.

/Criza economică

Evenimentele din 1927 (criza dinastică, criza politică, urmată de criza economică) au deschis , însă, **o paranteză de nesigurantă** ... care au compromis această evoluție firească.

"Procesul de transformare al proprietății nu se desăvîrșise [...] compromițînd o refacere sănătoasă și temeinică a agriculturii. Deopotrivă și simultan, **au fost lovite izbite toate celelalte izvoare de bogăție** ." (descrie ravagiile crizei)

-CIC Brătianu : burghezia românească

"În astfel de condiții [...] nu se putea urmări reconstituirea unor **cadre noi ale ordinii sociale**" (analizează **crearea noilor elite** ; evocă **crearea burgheziei românești după războiul de independență**, și preocuparea lui **I. C. Brătianu pentru întărirea ei în orașele românești**)

"Astăzi orizontul s-a lărgit, în spațiu, cuprinzînd **întregul teritoriu al României Mari**, cu minoritățile etnice din provinciile unite , care dau problemei orașelor un aspect nou"

Gh. Brătianu/

/Clasa mijlocie rurală

"De altă parte, prin dispariția mării proprietăți, **problema clasei mijlocii s-a întins și la**

populațiunea satelor :pătura mijlocie ,**temelie necesară a existenței unei Români independente**, trebuie să cuprindă **nu numai pe orășeni**, ci **elementele de acțiune și de progres economic din lumea rurală.**"De aceea este f. necesară alcătuirea și consolidarea unor **cadre noi de inițiativa economică si îndrumare socială.**

-Pulverizarea proprietății

"**Marea proprietate**, „pînă atunci reazemul principal al culturii sistematice și al exportului de cereale ,**a făcut loc unei adevărate pulverizări a stăpînirii de pamînt** în loturi tot mai multe și mai fragmentare."(explică efectele negative ale acestei pulverizări) [...] **firea plugarului român** e de esența individualistă.El nu poate încă despărți noțiunea de muncă și de folosință de ideea de proprietate.**Se impunea** ,deci,fără întârziere,**reconstituirea unei proprietăți mijlocii**,mai bine echipată pentru a îndeplini menirea ei,din rămășițele mării proprietăți si din **selecțiunea ce ar fi rezultat din jocul liber al forțelor economice**,din vînzările și cumpărările dintre țărani,care ar fi adus în mod fatal **stapînirea pamîntului în mîinile celor mai harnici**, mai strîngători și mai destoinici." (arată de ce nu s-a întîmplat așa,din cauza crizei,din cauza datoriilor la bănci,... argumentînd necesitatea conversiunii datoriilor agricole)

-Necesitatea fermelor mijlocii

"Formulei prea generale <un lot fiecărui plugar>,trebuie să-i substituim cu hotărîre lozinca <**Pamîntul aceluia care-l poate munci cu folos**>.[...] trebuie să lăsăm să se înfăptuiască și chiar să îndrumăm **o concentrare a proprietății în întinderi mai mari**,în gospodării sănătoase **de 20-25 ,pînă la 50 sau 100 de ha.,în ferme** care să alcătuiască pe întreaga suprafață a țării **armătura puternică a agriculturii raționale** și a creșterii de vite ,baza necesară a unei producțiuni calitative,ce ne lipsește azi cu desăvîrșire".
[...]Se va crea astfel o clasă puternică de proprietari rurali mijlocii,cu tendințe de conservare ce urmează în mod firesc succesului unei revoluții,si cărora se vor opune ,în viitor,unele elemente înaintate ale proletariatului agricol și urban.Dar aceasta este o problemă care privește generațiile viitoare. [...]Prezentul cere consolidarea economică a acestei pături sociale în formațiune,care va fi in primul rînd un element de prosperitate,dar și de ordine și de stabilitate politică.
[...]Constituirea acestor cadre ale noii proprietăți rurale [...]ar răspunde scopului inițial al reformatoilor din 1913" .,așa cum preconizase Ion I.C.Brătianu.

-Necesitatea clasei mijlocii urbane românești

Trece fugar si peste necesitatea formării unei **clase mijlocii urbane**,punînd accentul pe creerea de maiștri ,în industrie,care lipsesc in România ; trece și peste necesitatea cadrelor in domeniul invatamintului si culturii.

/Liberalismul= școală a energiei individuale

"Liberalismul acesta ramîne **o școală a energiei individuale**.El nu se întemeiază **nici pe clase,nici pe categorii,nici pe corporatii, ci pe oameni**[...] Reazămul firesc al liberalismului este tocmai aceasta **elita de producători si de intelectuali**,aceasta **stare mijlocie** a cărei independentă economică o dezrobește de tutela socialismului de Stat apăsător ,sau de presiunea marilor întreprinderi anonime,ce caracterizează hipertrofia capitalismului. **Ea trebuie apărată de tirania fiscalității**.Lecția sfîrșitului imperiului roman trebuie să rămînă pururea vie: ruina clasei mijlocii,strivită sub impozite,de o fiscalitate devenită o plagă.

-Importanța clasei mijlocii

"Acum ,ca si in veacurile romane,**clasa mijlocie este cea mai amenințată**. Nu se mai știe oare,în locurile de conducere ale țării noastre ,ce este clasa mijlocie?Este cea care nu ajunge la opulența leneșă ,care domină și asuprește;este cea care e deschisă celor mai umili dintre lucrători,atunci cînd se liberează de sărăcie prin meșteșugul și economia lor.**Este clasa care pune ordine în viața ei, atențiune în actele ei, înțelepciune în ambiții, prudență în viitor**. Ea nu suferă ,ca nenorociții,de amărăciunea unei vieți nemeritate,nici,ca plutocrații,de trufia unei bogății nedreptățite.Ea este pentru patrie **o forță de stabilitate si de continuitate**.Este

burghezia care ,sub numele de **starea a treia** , a întărit și a înălțat monarhia franceză [...].Iar Roma republicană și Roma imperială au căzut pe rând,pentrucă n-au recunoscut virtuțile claselor mijlocii" **In tara noastra**,in plin proces de transformare a proprietatii rurale,cu orasele instrainate din provinciile unite,**ea trebuie creata din nou.**

-Liberalismul economic.

"**Vom putea salva în România liberalismul politic**,cu așezămintele unui regim constituțional și parlamentar,numai **dacă îi vom da temelia indispensabilă a liberalismului economic** ,dacă îl vom sprijini pe **o nouă elită ,pe o pătură mijlocie** cu rădăcini înfipte în toate straturile națiunii, a cărei independență economică ,dezvoltind libertatea individuală lasînd Statului rolul său firsc de directivă și de control, va asigura în viitor o stavilă eficace împotriva curentelor anarhice ca și împotriva încercărilor de tiranie".

Gh.Brătianu / '33

2) Dim.Drăghicescu,"Evoluția ideilor liberale " și "Apel " către tineretul...1921

[LD: !Atenție Vezi în broșură sau la Fișierele Elite Liberalism PNL Sist.de partide Țărănism pledoaria și argumentele lui conducînd la ideea că ,numai în PNL -este adevărat că într-un "Liberalism social" -**clasa mijlocie** (țărani,lucrătorii-muncitorimea,intelectualii) poate să-și găsească apărate interesele.]

/PNL-partidul ce va crea clasa mijlocie .

Pornind de la aceste idei ,el consideră Part. Țărănist un partid inutil,paradoxal,ipocrit ,de imitație,fără rost în viața politică românească.**PNL a făcut și va face adevăratele reforme necesare consolidării clasei mijlocii.** -Deși nu neagă justificarea existenței Part.Soc.Dem.,el consideră că,în România,deocamdată ,tot **PNLeste în măsură să rezolve problemele lucrătorilor** ,întrevăzînd chiar evoluția PSD spre un "socialism liberal",și ,în viitor ,posibilitatea celor două partide să se unească . Drăghicescu / '21

3)Ștefan Zeletin,"Burghezia română", 1925

Zeletin / 1918

/Ideologia reacțioanră (conservatoare):ura față de burghezie

Tânărul român aude și citește aceleași lucruri de la profesori,poeți,critici,literați,gînditori ...și așa "**românul iese din mașina educației oficiale ca dușman hotărît al burgheziei sale naționale**" **Reacțiunea română**,întrebuințînd copleșitoarea ei influență culturală ,spre a îndrepta generațiile tinere **împotriva burgheziei ,lucrează împotriva viitorului țării**,pe care e de bună credință că o servește." . "De la introducerea votului universal,**ideologia reacțioanră** ,care a cucerit orașele ,**tinde să invadeze satele.**" (pag.251-252)

/Ideologia burgheză

Asta nu înseamnă că nu există și **ideologie burgheză** .**Ea s-a consacrat idealului național și obținerii independenței și unirii.Sarcina culturală pozitivă a burgheziei urmează să se realizeze. Frațiuni burgheze**,îndepărtate de la conducerea statului,se pregătesc de luptă**contra "oligarhiei financiare "** ,care a uzurpat puterea în folos exclusiv,și ,în acest scop,ideile reacțiunii noastre servesc ca o minunată platformă "E deajuns de a aminti felul de luptă al unei **fracțiuni ardeleni**, [P.N.R.] împotriva **conducătorilor din Vechiul Regat** [ID: atenție !] (pag.252)

Zeletin / '25

4) Virgil N.Madgearu,"Evoluția economiei românești după războiul mondial",1940

▣ Prefața

(Valea Mare, Argeș, 1 august 1940), la un an de la izbucnirea războiului mondial și la câteva săptămîni de "zile de restriște" după **răpirea Basarabiei și Bucovinei**, care, pentru România, a însemnat pierderea a **3.800.000 locuitori (18,62%)**, dintre care 2.000.000 români (13,34%) și a **50.000 km² (16,99%) din teritoriu**. Lucrarea se afla sub tipar cînd s-a produs tragedia. -Explică de ce a ales ca etapă cronologică **1919-1938**, perioadă pe care, deja, o numește "**dintre războaie**".

Madgearu /40

▣ Capitalismul în țările răsăritene

Introducere (pag. 3-24)

/Cercetarea evoluției economiei românești reactualizează **problema capitalismului în țările răsăritene și sud-estice europene**, (prezintă literatura și curentele: **poporanism, marxism**, cu spații întinse privind economia rusească și doctrinele ei) **capitalism care nu corespunde cu schema "normală", consacrată** de Werner Sombart, țărilor europene centrale și apusene. (explică doctrina sombartiană).

/Capitalism financiar incipient (până la 1914)

(explică căile specifice României, făcînd trimiteri la studiile lui anterioare. ***Capitalismul comercial** este creațiune anexă a capitalismului extern invadant, funcțiunea lui fiind redusă la comerț și camătă. ***Capitalul comercial intern datorită "regimului neoibag"** - lent, fără influență asupra producției naționale, cu randament scăzut. ***România** a trecut direct la producția de fabrică, tot cu ajutorul capitalului străin, prin regim vamal protecționist. (1886)

***Industrializarea Vechiului Regat** - opera capitalismului de export (1886-1915) ***Orașe. "centre industriale" Regatul nu a avut** (doar Câmpina și Ploești) **ci orașe "centre administrative", "comune urbane"** după cum nu a avut nici orașe "centre meșteșugărești" în trecut. [!!!!]

Capitalism financiar în germene, pînă la 1914 [.....]

Madgearu /40

▣ EVOLUȚIA economiei în România Întregită (1919-1938)

Un nou cadru teritorial (extins), economic (Ardealul și Bucovina), structural, demografic (suprapopulație agricolă), piață internă, resurse, conjuncturi externe.

A avut niște etape: 1918-1922 (reforma agrară); 1922-1929; 1929-1938 (naționalism economic, autarhie) și a reușit :

/Lichidarea completă a feudalismului agrar, dezvoltarea pieții țărănești.

Capitalismul de export pierde din importanță (stabilizările monetare)

Autarhie economică (tendință internațională): **industrializarea țărilor agrare și agrarizarea țărilor industriale**. Industrializarea ne mai apărînd ca o formă de expansiune internațională, ci ca **expresie a naționalismului economic**.

-Presiunea demografică rurală

-În 1930, România se afla **printre primele 20 țări de pe glob** (locul 14) ca densitate a populației pe km². (61,2) În 1938, ajungea la 66,9 ... la o medie europeană de 47,1 locuitori.

-**România aparține, astfel, țărilor cu tendință de creștere a densității populației**, mai ales a celei rurale (14,4 milioane, 78,9% din populație, la sate; 3,6 milioane, 21,1% la orașe)

Suprafața agricolă cultivabilă, însă, ... 1 km² pătrat la ... 82 locuitori sau, după ocupație, -la 75 agricultori [.....]

-Utilizarea incompletă a muncii țăranului"

(cf. dr. A. Frunzănescu, "*Munca omenească în actuala conjunctură economică*" 1935)

9,9 milioane....persoane populație agricolă
4,0 milioane bărbați
4,0.....femei
1,9.....copii(13-20 ani)
Această forță ar putea presta 1.865, 1milioane zile lucrătoare
În medie ,ei prestează 814,4 milioane zile
Deci folosesc doar 43,66% din energia însumată.

▣Industrializarea

(pag.126--)

Abia în România Întregită se poate vorbi de **proces de industrializare**.

Așezarea geografică a industr.rom.:**8 regiuni și 9centre**

Regiuni: **1)Valea Prahovei** (Ploești,Câmpina,Teleajen,Brazi,Moreni, Azuga, Sinaia, Comarnic,Bușteni):petrol,piatră,păduri,căderi apă **2)Regiunea Reșița**-fier,cărbuni,piatră,lemn, **3)Regiunea Turdei** (Câmpia Turzii,Diciosînmartin,Mediaș,Tg.Mureș,Sighișoara ,Zlatna):gaz metan,sare,aur,argint,cupru,plumb,ciment,var,cărămizi,faianță,sticlă,**4)Regiunea Baia Mare**(Firiza de Jos ,Baia Mare):aur,argint,plumb,zinc,gresie,.....acid sulfuric,plumb,cupru **5)Reg.Ferdinand și Nadrag 6)Reg.Hunedoara**-industr.metalurgică **7)Reg.Cisnădie,Sibiu,Tâlmăciu** (industr,textilă) **8)Reg.Piatra Neamț--Bacău-Buhuși**
Industria din **Centrele mari de consum** București (17,2%din totalul țării),Timișoara, Brașov, Sf.Gheorghe,Arad,Galați,Brăila,Cernăuți,Cluj.Iași,[[.....]]

▣ PERSPECTIVELE ECONOMIEI ROMÂNEȘTI

(cap.X) (p. 357---)

-Economie industrial-financiar-bancară

"Efortul de industrializare ,început cu mai bine de o jumătate secol,cu toată amploarea luată în ultimul deceniu,**n-a produs o schimbare fundamentală în structura economiei românești "**
Întreprinderea economică -formă tipică de organizare în ordinea economică capitalistă - [...]și-a găsit aplicarea în **comerț,bănci,transporturi și asigurări ,nu și-a deschis drumul în domeniul producției naționale decât în industrie...**

-Agricultură familial-țărăneasă

pe cînd în **agricultură** ,forma tipică de organizare --în deosebi după expropriere și împrumut --**este economia țărăneasă familială** care nu folosește salariu decît ocazional."
"Întregul sector agricol în care exploatarea mari --asimilabile categoriei economice a întreprinderii --nu reprezintă decît **o șeptime din suprafața arabilă** a țării,este dominat de **cîteva milioane de economii familiale țărănești**,care formează o țesătură **economică specifică** ,caracterizată prin alt sistem de valori economice decît categoriile proprii economiei capitaliste :salariu,profit,rentă."
(face trimitere la lucrarea lui "*Agrarianism, Capitalism,imperialism*",1936) Sectorul agriculturii țărănești . are **o structură necapitalistă**."Dată fiind extensiunea așa de redusă a sectorului capitalist privat ,în raport cu sectorul necapitalist,**ordinea economică românească nu poate fi încadrată în sistemul capitalist.**"

-România= stat semicapitalist =ordine social-agrar țărăneasă

"România a rămas un stat semi-capitalist ,cu o **ordine economică social-agrar -țărăneasă**"
(pag.360-61)În tabloul țărilor europene,grupate după structura agrar-industrială,întocmit de economistul german Otto Schlier,"România este **clasată în cea din urmă grupă,a 7-a**,[cu Islanda ,Irlanda,Lituania,Iugoslavia,Bulgaria,Albania,Grecia,]caracterizate prin faptul că populația lor agricolă este de 10 ori mai mare decît populația lor industrială."

-Economie organizată , controlată de stat

(pag.400)

- "Odată ce este stabilit că pe drumul economiei capitaliste liberale ,deformată printr'un

intervenționism de stat haotic, spasmodic și expus tuturor influențelor ,economia românească n-a izbutit să acumuleze capitaluri productive românești, nu **rămân deschise decât două drumuri : drumul economiei capitaliste liberale pure sau economia orgnizată ,controlată de Stat."** [!!!] "Cel dintîi apare utopic [!!!] cel de al doilea, care se desprinde din condițiile de viață ale țării și din necesitatea de a construi fundamente puternice clădirii Statului național românesc, departe de a fi privit ca un pămînt al făgăduinței, **apare ca un imperativ național"** [!!!]

/1929. Legea Mihalache: circulația pămînturilor

Fenomenul nefast al pulverizării proprietății țărănești ,sporirea populației, presiunea demografică -Diferențierea clasei țărănești : mijlocași și proletari -**După 1929, pe baza legii pentru reglementarea circulației pămînturilor cultivabile** [legea Mihalache] , care **admite înstrăinarea pămînturilor împrorietărite și achiziționarea lor pînă la 25 ha** de către muncitorii manuali ,**se înlesnește o diferențiere a clasei țărănești** ,în sensul formării unei categorii de **proprietăți mijlocii**, pe de o parte, și unui **proletariat** de altă parte. " Analizînd rezultatul **reformei agrare (60 de sate)** au constatat că **famiile împrorietărite** și-au rotunjit suprafețele ,ajungînd și întrecînd gospodariile neîmprorietărite, mai înstăriți. Dar ,în general, **gospodăriile mai vechi și mai mari ,au rezistat mai bine la fărîmițare**, și-au mărit suprafețele.

Madgearu / 1940

5.) Șerban Voinea, "Marxism oligarhic", 1926

[LD: sincer ? Mi se face ...lehamite și greață Vezi pe larg la fișier PSD]

/Capitalism , da ; burghezie românească –nu .

-Burghezia bancară și industrială = străină

/Atît **băncile cît și industriile** (petrolieră, metalurgică, fabricile) au avut în România **capitaluri străine. Burghezia fabricilor noastre era străină. Nu se poate deci vorbi de creșterea burgheziei românești** [!!!] ci, cel mult ,de **creșterea capitalismului românesc**, ceea ce este altceva.

/Pătura mijlocie – slabă

"Lipsa unei puternice clase capitaliste românești [...] a determinat la noi în mod necesar **slăbiciunea numerică a păturilor mijlocii și mici, a împiedicat alcătuirea unui bloc social numeros, avînd interese burgheze.**" (pag. 215)

/Lipsa unei ideologii burgheze

De aici și **lipsa unei adevărate ideologii burgheze** și a unei **grupări politice corespunzătoare**. (p. 215) Șerban Voinea / '26

6.) Virgil Madgearu, "Agrarism, Capitalism, Imperialism", 1927

[Atenție L.D. vezi întreaga lui demonstrație la fișier Agrarism, ...]

/România-dominația proprietății mici

/Tendința naturală de evoluție a agriculturii ,care corespunde cu necesitățile progresului, **mîna cu o forță elementară spre dominația exploatării mici** " deoarece "tendința către o intensitate ridicată a folosirii pămîntului se desprinde din însăși **ființa gospodăriei familiare țărănești** " (p. 35-36)

/Regimul agrar :structură agrară / proprietate de muncă.

/Noul regim agrar din România ,este bazat pe **proprietatea de muncă**, și deși nu s-a creat încă

instituția de drept a proprietății țărănești, idealul legiuitorilor vremelnici a fost crearea **unei clase de mijloc de proprietari**. Deocamdată, prin măsurile privitoare la circulația și folosința loturilor țărănești, se asigură **conservarea structurii agrare întemeiată pe proprietatea de muncă**, cu limita de **25 ha** (la munte) și **100 ha** (la șes)
Madgearu / 1927

7) Const. Garoflid, "Chestia agrară din România", 1920

[Atenție L.D. Vezi obligatoriu context și argumente la **fișier Agrarism**
Aici surprind doar câteva idei explicite care-l recomandă pe Garoflid ca exponent al clasei mijlocii.

▣ Mari proprietari / țărani parcelari

Repartiția proprietății agrare în România nu este rentabilă. Pământul este stăpînit de marii proprietari și țărani parcelari. Proprietatea mijlocie, de 10-100 ha, reprezintă doar 11% din suprafață. Ceeace în alte țări reprezintă reazemul agriculturii, la noi aproape nu există.

/Necesitatea schimbării structurii de proprietate

"Această extremă repartitie a proprietății trebuie schimbată, nu din nevoia unei justiții ideale, ci din necesitatea economică a întocmirii **unei clase de țărani de sine stătători [...]** Prin reducerea celor două forme extreme de proprietate : 1) a proprietății parcelare 2) a latifundiilor" (pag.38) Garoflid / 1920

8) PPNegulescu, "Partidele politice", [1923], 1926

▣ Partidul Poporului – Averescu

Cap.VIII. (p.243-244) (vezi fișier PP.Averescu)

-Clasa mijlocie rurală.

/P.P. a urmărit să realizeze acel "**echilibru al masei naționale**", condiție de căpetenie a **democrației**. Printr-o serie de măsuri (împroprietărirea, credit agricol, ridicarea culturală a țărănimii), a dorit nu numai să ridice țărănimea, ci "să provoace în sînul ei o selecție, care să dea naștere unei **clase mijlocii rurale**". O adevărată **clasă națională mijlocie**, importantă din p.d.v. național și politic, nu se putea crea decît la sate, luînd aspectul unei **clase de proprietari rurali mijlocii**. (p.243)

-Clasa mijlocie orășenească : străină.

/La orașe, **clasa mijlocie** era formată din **cetățeni străini**, o masă apolitică în trecut, care se comporta ca **minoritarii**, după război.

PPNegulescu / 1923

9.) M. Manoilescu, "Rostul și destinul burgheziei românești", 1941

[LD: Indiferent de tribulațiile lui politice, **Manoilescu** este singurul teoretician original, singurul care duce mai departe studierea și analiza mai profundă a **structurilor socio-economice românești**, singurul care poate fi considerat **autor de doctrină**. Ceilalți – Madgearu, Voinea ș.a. plătesc un mare tribut ideologiilor pe care le servesc]

▣ Clasa mijlocie.

Unii o definesc ca fiind "*nici burghezie, nici proletari, nici țărani*". În realitate, **clasa mijlocie** cuprinde pe "**auxiliarii direcți ai burgheziei**" (funcționari comerciali și industriali, contra-maistrii, mici negustori, proprietari de mici imobile, meseriași, mici industriași, preoți și învățători la sate, funcționari publici și particulari)

/O construcție socială formată din **stalactite ,care prelungesc în jos plafonul burghez, și stalagmite ,care prelungesc în sus fundamentul proletar și țărănesc.**

/Clasa mijlocie este **un lac care se alimentează prin izvoare dela fundul său , pentru a se evapora continuu la suprafață.**

/Clasa cuprinde **famiile tuturor acelora care ajută burghezia,la împlinirea misiunilor ei,cu excluderea țărănimii și a proletariatului industrial.**(p.65-69)

/Funcțiile sociale ale clasei mijlocii

/Clasa mijlocie,eterogenă în compoziția și în funcțiile ei ,nu pune burgheziei o răspundere atât de directă pe cât proletariatul.

Problema este recunoscută doar în unele țări,sub impulsul unor intelectuali idealști./La noi s-au preocupat doar unii politicieni :Nenițescu,ACCuza, DRloanițescu.au avut o anume sensibilitate.

Și totuși,burghezia ar fi trebuit să se ocupe de ea, ca s-o solidarizeze cu ea, să evite să se apropie de ...proletariat ,ca în Germania. . (p.189- 190)

▣ Structura burgheziei românești.

(Cap.IV, p. 103-112)

[LD: mulțumită lui Manoilescu , am aceste cifre .Pe marginea lor și cu ele , se pot face numeroase speculații și alte raportări numerice **123.500 burghezi** , la atâtea milioane de populație , dau consistența unei țări "neburgheze ".]

a) Burghezia propriuzisă

1) **Marii industriași.**(după diverse criterii) :**1.142** (recensămînt 1930) ; **1.539** (statistica 1939) cu includerea înalților funcționari industriali, 3.000 maxim

2)**Marii comercianți** (dir.și giranți) **1.033** (statistică 1939); 2.000 maxim (cu funcționari)

3)**Bancherii** (dir.și giranți) **1.026**(statistica 1939)

/Soc.de asigurare	112
/Bănci mari	19
/Bănci mijlocii	102
/ Bănci mici	557

Total burghezie bancară 2.100

Din care **români,maxim** 1.500

4)**Mari agricultori Proprietăți mari** 12.200 (**recens.1930**)

Proprietari români cu peste 100 ha 10.000

Cu peste 250ha 1.834

5)**Inginerii** 9.456 (statistică Colegiul inginerilor, 1941)

etnici români 6.741

ing.particulari,"burghezi" 3.000

ing.funct.publici,pseudo-burgh. 4.000

(corp silvic,corp agronomi,lucr. Publice)

6)**Economiștii absolv.Acad. comerc.** 5.500 (**statist.1939**)

(români 95%)

burghezi propriuziși 1.500

funct. de stat ,pseudo- 4.000

La categoriile 1-6 ,burghezie propriuzisă, 21.000 oameni.

Din care mari agricultori 10.000

Rentieri 1.500persoane

b)Pseudoburghezia

7)**Avocați (după eliminarea evreilor din barouri)** 13.552

	peste 1/2 în Vechiul Regat	
	în București	4.107
	în serviciul Statului,funcț.publici	536
8)Medici	România mutilată, după 1940	8.421(Statistică Colegiul medicilor)
	români	5.671
	evrei și alți	2.089
	în București	3.115
9)Universitari	(prof.univ.propriuși și alții)	2.500
10)Prof.sec.	(exclusiv români)	10.000
11)Funcționari înalți		41.933
	din totalul funcționarilor de stat	225.423
	(în afară deCFR,Armată,Instr.publică)	
	(Justiție,Domenii,Sănătate,Comunicații)	
12)Magistrați.	(în România mutilată)	2.932
13)Ofițerii		19.500
14)Ziariști,scriitori,artiști		1.000
<hr/>		
Total pseudo-burghezie		101.000
Total burghezie propriuzisă		22.500
Total burghezie		123.500
	(Pag.103-112)	
	Manoilescu / 1941	

10. A.C.Cuza , "Problema clasei de mijloc românești și Constituția nouă"

Consilier regal. (în Vol.I "Zece ani de domnie..",p.45-51)

/Sinteză a teoriilor lui privind clasele sociale ,legea "poporației",și ,în special, clasa mijlocie.

/Funcțiile sociale ale claselor

/După funcțiile economice,sunt trei clase sociale:

-Clasa rurală

-Clasa de mijloc (comercianți,industriași)

-Clasa dirigență (profesioniști liberi,funcționari,)

Clasele sociale sunt organe ale nației,și nu pot fi decît "**naționale**"

-Clasa de mijloc – orășenească

/Cea mai importantă este **clasa de mijloc**,care are numeroase funcții (economică,culturală,politică,artistică,) Ea **locuiește la orașe.**

Trebuie să fie "națională",pentruca orașele să fie naționale.

(Tabele,grafice,care oglindesc evoluția clasei de mijloc.)

- Profesii la 1849 : breslele

bacali,brașoveni,cîrciumari,pitari,rachieri,pescari,
chiristigii,nețuțatori,argintari,blănari,șepcari,croitori,ciubotari,cojocari,
boiangii,mindirigii,brahari,curelari,casapi,bărbieri,cărămidari,olari,soponari,făclieri,picheri.

Total general=1652 . Erau organizați în bresle, în majoritate români.

-Clasa de mijloc – înstrăinată .

Astăzi au intrat pe mâna străinilor.

Constituția nouă va contribui la redeșteptarea clasei de mijloc românești.

ACCuza / 1940

11)Sabin Manuilă, "Populația României", 1930

Enciclop. Rom., 1938 , p. 136.

[LD: mai concludentă mi se pare statistica lui Manoilescu. Criterii mai elocvente .

La p.2 "Patroni ,pe cont propriu " (cred că sunt laolaltă, industriași, țărani, moșieri . proprietari)

▣ Situația profesională a locuitorilor.

Pop.totală	pe țara	Urban	proc.	Rural	proc.
	18.052.900	3.632.200		14.420.700	
Pop.activă	10.542.900	1.823.900		8.718.000	
1.Propr.rent.pens.	200.300	128.100	7,0%	72.200	0,8
2.Patroni,contpropr.	3.321.000	327.200	17,9%	2.993.800	34,3
3.Liber prof.	42.200	25.100	1,4	17.100	0,2
4.Salariați	1.022.200	589.400	32,3	433.200	5,0
5.Ucenici	94.900	69.300	3,8	25.600	0,3
6.Alții	917.200	316.800	17,4	600.400	9,6
7.Membr.fam.Auxil.	4.649.400	195.60	10,7	4.453.800	51,1
8.Servitori	295.200	172.40	9,5	122.800	1,4
Populaț.întreținută	7.510.000	1.808.300	-	5.701.700	-

L.D.Vezi și celelalte statistici economice **fișier Economie**

S:Manuilă / 1938

12.) C.Gr.C,Zotta,N.Tulceanu, "Partidele politice din România.

a)Blocul Cetățenesc pentru Mîntuirea Țărei. (președ.Gr.Forțu)

[L.D.de par exemplu,un program caracteristic pentru **clasa mijlocie !?**]

a) Blocul Cetățenesc pentru Mîntuirea Țărei. (președ.Gr.Forțu)

Fondat în 1930,din **membrii unor asociații profesionale** din București,avea ca scop.

controlul politic și întronarea legii, în locul bunului plac,**pedepse** mari pentru oricine se mai atinge de banul și cinstea statului.

Propunea "**rezistența cetățenească**"contra abuzurilor administrative.

1.Lege aspră a **răspunderii ministeriale**,

2.Lege pentru controlul averilor **actualilor și foștilor demnitari**,

3.Trimitea în judecată a vinovaților cuprinși în Rapoartele Rist și Afacerea Skoda.

4.Pedeapsa cu moartea pentru cei ce fură averea Statului.

7.Sprijinire și preferință elementului românescîn orice domeniu

8.Reprezentare profesională [corporatism]la conducerea statului :

a)Statul nu va mai fi al partidelor politice ,ci stat corporativ.

b)Bogățiile țării nu vor mai fi ale"samsarilor naționali"

c)Prosperitatea națiunii prin descătușarea inițiativelor individuale

d)Sarcinile fiscale reduse la nevoile reale ale Statului.

e)Protecționismul industrial,în favoarea consumatorilor.

f)Agricultură rentabilă,credite ușoare și ieftine...

j)Viața socială ,liberată de parazitismul politicianist,așezată pe temeliile moralei și omeniei

b) Liga Agrară (președ.C.Garoflid)

(p.11-16)

Criza agrară,care începuse încă din 1926,culminând cu 1929,a dus la o scădere catastrofală a prețurilor agricole,pierderea debușeurilor.

Partidele politice,cu mici excepții,au dus o politică diametral opusă intereselor agricole.

/Idea conducătoare a lui Garoflid,a fost că este nevoie ca **agricultorii**,

indiferent de partid politic, să se unească

într-o **organizație politico-profesională**,care să întocmească un **program de revendicări**, care să fie impus guvernelor.

/Pentru aceasta **agricultorii trebuiau să pătrundă în Parlament**,

,independent, pentru a susține **programul Ligii**.

Prin asta se deosebește Liga ,de alte organizații profesionale.

/**Liga,nu revendică puterea**,ci doar adoptarea unui **program agrar**,

prin **colaborarea cu partidele** care se angajează să-l sprijine.

▣ **Programul Ligii : (Vezi fișier Agrarianism)**

c) Partidul Țărănist-Radical (președ.Gr.Iunian)

(p.99-103)

Rupt din PNT,avînd pe **Iunian**(ex.ministr.de Just.,în Guv.Maniu,în 1928)

Se înfățișează ca reprezentant și apărător al **cls.producătoare și muncitoare**,

care formează **majoritatea populației**.

Programul oficial al **PȚR**: **[numerotare L.D.]** (Vezi fișier **PȚR**)

Zotta,Tulceanu / 34

13.) Iulian Peter, "Organizația socială a profesiunilor " ,1938

(ex primar al Capitalei) [Enciclopedia României ,Vol.I], (p. 605 -612)

/Nevoia de asociație

Nevoia de asociație este un fapt social primordial.**Grupul** poate fi asimilat unei persoane fizice,care posedă o voință proprie,un patrimoniu,o activitate ,o finalitate ,distincte de ale indivizilor. **Criteriul de grupare profesional**, -derivat din criteriul de castă -apare încă în aurora civilizației. (imperiu roman "Collegia " ;corporațiile Guilde,frății,Hansa germanică, etc.)..

▣Organizația corpurilor prof.din România

Din studierea regulamentelor,se desprinde clar **lipsa unei concepții generale** privitoare la **organizarea** lor,la **rostul** lor în în aparatul administrativ de Stat,**locul** lor în viitoarea organizare de stat.

1.Corpul tehnic al inginerilor.

Cel dintîi organizat,prin Legea (1894) care a servit model ptr.organizarea celorlalte corpuri tehnice..Cuprinde inginerii diplomați și conducătorii tehnici.Atribuții (vezi..)

2.Corpul arhitecților .

Legea din 8 iul.1921 și Regulamentul (1934)și Legea din 12 mai 1932,cu regulamentul din '32.

3.Corpul tehnic militar

(Legea din 12 mart.1932)

4.Corpul chimiștilor

Nu sunt încă organizați în corp,dar o serie de legi îi cuprind.

5.Corpul geologilor

(Legea și regulamentul din din 22 febr.respectiv 23 iunie ,1906,)care a înființat și Institutul geologic al Rom.).

6.Corpul geometrilor-arpantori

(Legea din apr.1908),însărcinat cu măsurătorile din terenși ridicările în plan.Inginerii cadastrali nu sunt încă organizați în corp ,pe cale de lege,fiind asimilați agronomilor.

7.Corpul tehnic al statisticienilor.

(Legea din 30 mai 1932).

8.Corpul agronomilor

(Legea din 22iunie 1927).Spre exemplificare :

Atribuții :conduce serviciile și și instituțiile cu caracter agricol,înv.agricol,expertize,conducerea și organizarea exploatărilor agricole,crescătorile de animale.Admiterea înCorp,prin decret regal.

9.Corpul silvic.

(Legea din 26 sept.1923).Cuprinde ingineri,tehnicieni,conductori,brigadieri,pădurari silvici.(Casa pădurilor.)

10.Corpul medical.

(Legea sanitară din 27 apr.1933.).Legea înființează Colegiul medicilor,cu scopul de a controla practica medicală.Nimeni nu poate practica medicina,dacă nu este înscris în Colegiul medicilor. Categoriile de medici.Regulamenrul din 13 oct.1933,determină statutul personalului tehnic auxiliar sanitar:dento-tehnicieni,surorile de ocrotire,surorile de caritate,oficanții sanitari,etc.

11.Corpul farmaciștilor.

(Legea sanitară din 27 apr.'33).

12.Corpul veterinarilor.

(Legea din 6 ian.1926)

13.Corpul contabililor.

(Legea din 25 mart.1921),complectată de legea (25 mart.1926)cu regulamentele respective.

14.Corpul contabililor și funcționarilor cooperatori.

(Legea din 11 oct.1932 și Regulamentul),deosebit de cel al contabililor autorizați.

Absolvenți ai școlilor cooperatiste,și ai școlii superioare de cooperație.

Contabili și funcționari cooperatori.De fapt,o federație a de secții județene,

15.Corpul avocaților.

(legea 28 dec.1931,) modificată în apr.1932,și apr.1936.Reglementează admiterea în corp,disciplina avocaților,exercitarea profesiei,organizarea Barourilor,și Uniunii avocaților.

16.Corpul didactic.

(Legile de învățământ :primar,secundar,universitar).

lul.Peter / organizarea profesiunilor ' 1938

14)